

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se določa do odpovedi. — Udje „Katal. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torke opoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 10 strani in Gospodarske Novice.

Samo 2 kroni

stane Slovenski Gospodar od 1. julija do konca leta.

Lurški čudeži.

Več kot 50 let že roma pobožno katoliško ljudstvo na obrežje reke Gava in prosi milosti pred lurško votlino. In že več kot 50 let deli lurška Devica milosti usmiljenja božjega. Velikanske množice vernikov prihajajo leto za letom v Lurdu, da navdušeno pričajo svojo vero.

Nasprotniki vere pa se norčujejo iz vsega, kar je svetega in na podlagi par lažnjivih in izmišljenih podatkov napadajo vero in resnico. Najbolj jih pa bo-dejo v oči čudeži, katerih ne morejo utajiti, ker priče živijo in oznanjujejo, kar so doživeli, videli in slišale. Zato jih skušajo razlagati na vse mogoče načine in jim odrekajo vsak nadnaravni izvir. Obračajo se v stran, da ne bi videli, česar nočejo verovati.

Tudi k nam prihajajo taki ljudje, ki nas hočejo „osrečiti“ s svojo brezversko učenostjo. Pred kratkim so povabili mariborski luterani nekega dr. Aignerja v naše mesto, ki s svojo „modrostjo“ zabavlja proti katoličanom. Njegova posebna učenost obstoji v tajanju in smešenju svetovnoznanih lurških čudežev. Na podlagi žledenskega bivanja v Lurdu razlaga in opisuje ta človek ozdravljenje v Lurdu kot navadne dogodke, povzročene vsled hipnega duševnega razpoloženja. Dr. Aigner omenja ozdravljenja, katerih zdravniška komisija v Lurdu sama ni priznala. Svoje trditve podpira celo s slikami, iz katerih je razvidno sovraštvo in mržnja do katoliške cerkve.

Vse to kaže, da se ne gre dr. Aignerju za stvar in znanstvo, ampak da potom svojih predavaj napada katoliško vero in katoliško ljudstvo. Drug namen njegovega predavanja v Mariboru pa je bil tudi, s pomočjo zasmehovanja katoliške vere pripravljati tla luteranstvu in vsenemštvu. Žalostno je tudi, da je prišel dr. Aigner na povabilo mariborskih nemških huj-skačev, ki s svojo gonjo proti veri in katoliškemu ljudstvu jasno pričajo, da so v duševni zvezi z našimi slavnimi štajercijanci, liberalci in socialnimi demokrati.

Dr. Aigner ni tajil ozdravljenj v Lurdu, ker jih ni mogel. Tajil je le čudeže, to se pravi, odrekal jim je vsak nadnaravni izvir ter jih proglasil za „švindal“. Pritoževal se je, da bolniki ne hodijo več k zdravnikom, ampak v Lurdu, kjer delajo „kšeft“ jezuiti, katerih pa v Lurdu sploh ni. Norčeval se je iz učene zdravniške komisije v Lurdu in ji očital nezmožnost, pristranost in neznanost. Govoril je o „čudežih“, katerih — kakor rečeno — imenovana zdravniška komisija nikdar ni priznala za čudeže. Da bi se bil pa potrudil, povedati par pravih čudežev, to mu ni padlo niti na misel. Svetovnoznanih čudežev, Rudder, Rou-chel, Gargam in drugih niti omenil ni. Kako vse drugače bi vplivalo na občinstvo, ako bi bil navedel ozdravljenje poljskega delavca Rudderja, ki je imel na nogi strašno rano, podobno raku! Trpel je celih 8 let. Več zdravnikov ga je proglasilo za neozdravljivega. Rudder se je namenil v neko svetišče, kjer se časti lurška Devica. Tudi tam so ga zdravniki natančno preiskali in dognali, da je njegova noga naravnim potom neozdravljiva. Bolnik je šel sedet pred podobo lurške Device in jo prosil za pomoč. In glej! Vrgel je berglje od sebe ter začel brez vsake opore hoditi. Rana se mu je popolnoma zacelila. Šel je domov, kjer so vsi, ki so ga poznali, pismeno potrdili njegovo čudežno ozdravljenje.

To se ni zgodilo v Lurdu ob navzočnosti nešte-te množice ljudi, ki bi bila mogla vplivati na bolnikovo duševno stanje in ga ozdraviti. To se je zgodilo na priprošnje lurške Device, ki deli svoje milosti ne le v Lurdu, ampak tudi drugod. Veliko zdravnikov se je pečalo z Rudderjevim ozdravljenjem in vsi so morali priznati, da se je zgodil čudež, katerega ne morejo naravnim in zdravniškim potom razložiti.

Lurški čudeži so trdnješe in zanesljivejše dokazani nego zgodovinski dogodki, o katerih noben pame-ten človek ne dvomi. Tu so dejstva, katera se lahko takorekoč z roko otipajo in z lastnimi očmi vidijo. Zanesljive in verodostojne priče so izjavile nekaj, kar

je treba upoštevati. Temu pričevanju pa se pridružuje še izjava izvedencev in zdravniška spričevala strokovnjakov.

Ozdravljenja, kakor zaraščenje zlomljenih kosti, ustavljenje gnilobe v kosteh, ozdravljenje načetih pljuč itd. se ne morejo razlagati naravnim potom. Treba je priznati, da je delovala zraven neka višja moč, ki zapoveduje tudi naravi. In narava se mora ukloniti tej moči.

Vse to veruje naše verno slovensko ljudstvo, ki priča to vero s svojim romanjem k Mariji v Lurdu. Ono veruje, ker je prepričano o resnici dogodkov, ktere so najrazličnejši zdravniki vseh ver in narodnosti proglasili za neumljiva in zdravniškim potom nemogoča ozdravljenja. In te vere ne bodo izrgali iz njegovega srca razni lutovski zdravniki, katerih modrost in učenost se ne dasta lahko dokazati.

Kaj pa hočejo doseči protestantski Nemci, prijatelji in zavezniki naših štajercijancev, s svojimi predavanji proti Lurdu? Ti ljudje, kateri sploh nimajo nobene vere, bi z lažmi, zavijanjem resnice, blatenjem naših verskih čustev in hujskanjem proti katoliški veri in duhovnikom, radi pripravili naše ljudstvo v to, da bi postalo polagoma maloverno in tekem časa zrelo za odpad. A pomnite vi lutovski Nemci in štajercijanci: Naše ljudstvo ostane zvesto Mariji in katoliški cerkvi!

Na Balkanu.

Bolgarija zahteva, da ne samo Rusija, ampak tudi Srbija pripozna veljavnost srbsko-bolgarske pogodbe, predno se začnejo pogajanja v Petrogradu. Tega Srbija neče, zato pa tudi ni gotovo, ali bo sploh prišlo do pogajanj v Petrogradu. Med tem postaja napetost med Srbijo in Bolgarijo vedno večja. Bolgarija je že izjavila, da je izžepala proti Srbiji vsa sredstva, ki so ji v mirnih časih na razpolago. Ostaja ji sedaj še eno sredstvo, da prisili Srbijo, naj pripozna sklenjeno in podpisano pogodbo. To sredstvo je seveda vojska.

Bolgarija in Srbija se z velikansko naglostjo pripravljata na novo vojsko. Ta je neizogibna, ako Srbija v zadnjem trenutku ne popusti. Dolgo smo bili prepričani, da se bo Srbija v zadnjem trenutku gotovo umaknila, toda sedaj vidimo nekatera znamenja, ki nam majo to prepričanje. Rusija pošilja Srbom vojna sredstva, kakor konje, orožje, municije in kar se v vojski potrebuje. Srbija bi se udala, samo, ako bi je Rusija ne podpirala. Sedaj jo podpira in zato se bojimo, da je vojskuna nevarnost večja kakor smo mislili. Nevarnost je celo tako velika, da je treba na eni ali drugi strani nenavadnega dogodka, ki bi s svojo silo preprečil vojni spopad med brati.

Rusija je stala dosedaj v sporu med Bolgarijo in Srbijo na strani Srbije. Ni si upala reči, da imajo Srbi prav, ako se nočejo držati pogodbe, a varovala se je tudi povedati, da je to grdo, ako zavezniki po izvršenem delu nočejo držati več svojih obljub. Bolgarija tudi ni držala rok križem ter si je iskala svojih prijateljev. Najprej si je skušala zavarovati hrbet ter si pridobiti Rumunijo in Turčijo. Kakor poročila pravijo, se ji je to tudi posrečilo, čeprav je posebno Nemčija hujskala na nesramen način Rumune, naj ne dajo Bolgarom nobenih zagotovil. Avstrija sicer izjavlja, da je nepristranska, vendar je iz uradnih glasov razvidno, da na tistem podpira pravično stvar Bolgarov.

Bolgari pripravljani.

Bolgarija je pripravljena. Zato tudi njen odločen odgovor Srbom, da je izžepala vsa mirna sredstva. Imela je še tri infanterijske divizije spraviti s turškega bojišča proti srbski meji. Dne 1. junija je začela s transportom. Za transport je samo železnična proga Dimotika—Odrin—Plovdiv na razpolago; na njej se lahko na dan prepelje 8—10 vlakov, vsak vlak s 60 vozovi. Ker se je torej s 1. junijem začel transport, je bil komaj dne 20. junija končan. Da je naš račun pravilen, nam dokazuje poročilo, ki pravi, da je omenjena železnica zopet odprta za javen osebni in blagovni promet.

Tudi srbske priprave so gotove. Poročila pravijo, da so pred dnevi prišle še zadnje grške čete na določena jim mesta. Srbske čete same pa so itak že več časa na svojih mestih.

Bolgari imajo pripravljenih 300.000 mož s 600 topovi, Srbi in Grki skupaj 240.000 mož s 620 topovi, in sicer je 160.000 Srbov s 450 topovi in 75.000 Grkov s 170 topovi.

Ako pride do spopada, se bo bila glavna bitka na severu Makedonije. To je razvidno iz moči razpostavljenih armad. Bolgari imajo na severu 240.000 mož, Srbi 160.000. Srbi stojijo v dveh skupinah. Večina, 100.000 mož, je postavljenih pri Skoplju, 50.000 mož pri Pirotu in Nišu. Proti tem četam imajo Bolgari pripravljenih v prostoru Sofija—Caribrod 100.000 mož. Razven tega imajo še proti srbskim četam postavljenih pri Küstendilu 40.000 mož.

Vojaški strokovnjaki trdijo, da je Bolgarija svoje vojne moči na duhoviti način razpostavila za slučaj, da jo Srbi napadejo. Ako Srbi začnejo vojsko, jo morajo začeti pod velikimi in neugodnimi okolnostmi. A tudi Bolgare čakajo velike naloge, ako sami začnejo z napadom.

Da je Bolgarija s svojimi pripravami gotova, se da razbrati tudi iz poročila, ki pravi, da je Bolgarija voljna samo do torke, dne 24. t. m., čakati, da Srbija odpokliče svoje vojake iz onih makedonskih krajev, ki po pogodbi pripadajo Bolgariji.

Rusija na strani Srbov.

Bolgarski list „Večerna pošta“ poroča: Rusija je poslala zadnje dni večje množine streliva v Srbijo. Ruske ladje „Beograd“, „Sv. Jurij“ in „Grof Ignacijev“ so pretečeni teden pripeljale z Ruskega v rumunska pristanišča mnogo streliva, konj, živeža ter drugih vojnih potrebščin za Srbe. Rusko blago se spravlja deloma čez Rumunsko po železnici v Srbijo, deloma pa ga vozijo ruske manjše ladje kar gor po Donavi v srbska obdonavska pristanišča. Z Radujevaca ob Donavi, ne daleč od bolgarsko-rumunske meje, se dan za dnem naklada rusko blago in vozi v srbski tabor. Dosedaj je dobila baje Srbija od Rusov 5000 konj. Ruske ladje, ako tudi prazne, ne obiščejo nobene bolgarske pristanišča. Bolgari so radi tega nad Rusijo zelo ozlovoljeni. Nekateri listi tudi poročajo, da je došlo v Srbijo mnogo prostovoljcev iz Rusije, ki se hočejo boriti proti Bolgarom.

Črnogorci za Srbe.

Iz Cetinja poročajo: Kralj Nikola je izjavil, da upa v mirno poravnavo med Srbi in Bolgari. Za vsak slučaj pa stoji Črna gora na strani Srbov. Tri črnogorske brigade so že odpotovale v Peč, da varujejo Sandžak, ostale črnogorske čete pa stražijo mejo proti Albaniji, kjer se računa z vstajo.

Odstop srbskega ministrskega predsednika.

Srbski ministrski predsednik Pašič je dne 23. t. m. naznanil kralju Petru svoj odstop. Kot vzrok njegovega odstopa navajajo listi nesoglasje med člani vlade. Pašič je bil namreč za brezpogojno rusko razsodišče, dočim je vojni minister Božanovič predlagal, naj se izroči Bolgariji napoved vojske. V ministrstvu, ki je imelo dne 23. t. m. posebno sejo, je bila večina proti Pašiču in je odklonila njegove predloge. Pašič je že drugič naznanil svoj odstop. Ni pa gotovo, ako bo njegov odstop kralj sprejel. Pašič je eden najboljših srbskih državnikov.

Vojska med Bolgari in Srbi l. 1885.

Sedanji spor med Bolgari in Srbi nas spominja na l. 1885., ko so napovedali Srbi Bolgarom vojsko. Po rusko-turški vojski l. 1876. je postala Srbija neodvisna od Turka, dočim so Bolgarijo razdelili. Kar je bolgarske dežele od Donave do Balkana (gorovja), je dobil bolgarski knez Aleksander; druga polovica, pod imenom Vzhodna Rumelija, pa je še ostala pod Turčijo. Ker pa Bolgari s to razdelitvijo niso bili zadovoljni, so 18. septembra 1884 spodili iz Vzhodne Rumelije turškega namestnika. Bolgarski knez je zasedel deželo ter jo je kljub temu, da sta se protivili Avstrija in Nemčija, obdržal.

Naenkrat pa so Srbi napovedali Bolgarom vojsko. Bilo je 14. novembra 1885. Začutil se je ves svet. Srbi in Bolgari so iste vere in tudi po jeziku se ne ločijo mnogo. Iz gole nevošljivosti, da je postala bolgarska dežela večja, so hoteli imeti Srbi od Bolgarov mesto Vidin z okolico. Tako se je pričel boj med knezi, katerega so zakrivilo Srbi. Ko je bolgarski knez dne 14. novembra ponoči dobil naznanilo, da so udarili Srbi čez mejo, je dal svoji vojski sledeče povelje:

„Kralj srbski nam je napovedal vojsko in dal srbski armadi povelje, da vdere na našo zemljo. Naši srbski bratje, mesto, da bi nam pomagali, hočejo uničiti našo domovino. Vojaki, pokažite svoj pogum, branite svoje matere in svoja ognjišča ter preganjajte sovražnika, ki nas je zavratno napadel kakor izdajalec, dokler ga ne uničite!“ V začetku so Srbi mislili, da bodo v enem tednu že v Sredu ali Sofiji, glavnem mestu Bolgarije. Sprva so se morali Bolgari povsod umikati Srbom. To ni čudno, ker so imeli Bolgari le kakih 36.000 vojakov, Srbi pa še enkrat toliko. Bolgarski knez Aleksander je šel sam v vojsko ter se bojeval v prvih vrstah, kar je tako navdušilo Bolgare, da so se borili kot Levi. Najhujši boji so bili pri Slivnici na bolgarski zemlji 17., 18. in 19. novembra in naslednje dni v Dragomanski soteski. 16. novembra so Bolgari že pridri do srbske meje pri Pirotu. Tu se je vnel strašen boj. Okoli 6000 mož je padlo v 24. urah. Bolgarski knez je hotel na vsak način skleniti mir na srbski zemlji. Še bi bila tekla kri, toda Avstrija je posegla vmes in zapretila Bolgarom, ako ne odnehajo, da pošlje Avstrija Srbom svojo armado na pomoč. 28. nov. zvečer se je končal bratomorni boj. Mir med Bolgari in Srbi pa je bil podpisan še-le 3. marca 1886 v Bukareštu. Od tega časa so Srbi vedno na tihem kuhali jezo zoper Bolgare.

Morilci Mahmud Šefket-paše obsojeni na smrt.

V Carigradu so bili dne 22. t. m. obsojeni na smrt na vislice morilci velikega vezirja Mahmud Šefket-paše. Obsojenih je bilo 12 oseb, ki so se ali umora dejansko udeležile, ali pa so druge nahujskale k umoru. 3 izmed udeležencev pri umoru so ubežali. Obsojence nameravajo obesiti v Carigradu na raznih krajih. Sultan se baje brani, potrditi smrtne obsodbe. Smrt na vislicah je za mohamedance nekaj strašnega. Po njih veri obešenec nikdar ne vidi preroka Mohameda v raju.

Državni zbor.

Državni zbor je v zadnjem tednu, dne 20. t. m., končal svoje poletno zasedanje ter šel do druge polovice septembra na počitnice. Sprejel je še začasni proračun za drugo polletje, podaljšal nekatera določila za poslovni red v zbornici do novega leta ter odobrila več manjših obkrožnostnih postav. Med temi je tudi postava, ki pooblašča vlado, da letos in bodoče leto uporabi 2 milijona kron za posojilo društvom, ki grade mala stanovanja. Društva morajo dokazati, da bodo v šestih letih imela za pokritje zgradbenih stroškov na razpolago potrebna sredstva.

Slovensko-hrvaški klub je glasoval proti proračunu. To povdarjamo zaradi tega, ker „Slovenski Narod“ že prinaša laž, da so Jugoslovani glasovali za proračun. Ta Jugoslovani, ki je glasoval za vlado, je bil namreč samo liberalcec dr. Ravnihar, vsi drugi Jugoslovani pa so oddajali svoje glasove proti vladi. — Slovensko-hrvaški poslanci so glasovali dalje proti vsem predlogom, ki so zahtevali uradnikom zopetna zvišanja plač, a glasovali so za zvišanje plač državnim železničarjem, ker osobito železniškim delavcem privoščijo vsled njihovega naporenega in odgovornega dela sedanjim razmeram primerno plačo. To je treba pribiti nasproti socialnim demokratom, ki so v tem oziru po svojih listih trosili že nasprotno laži proti našim poslancem.

Ob sklepu razprave o proračunu je dr. Verstovšek v imenu slovensko-hrvaških poslancev še enkrat povzel besedo ter zagovarjal svojo predlogo za podporo po mrazu in za zvišanje zaklada, iz kojega se podpira zboljšanje zemljišč. Kljub zgovorni besedi je večina pokopala oba za kmetijstvo toli koristna in potrebna predloga, in v tej večini se je nahajal tudi slovenski liberalcec.

Pred glasovanjem o proračunu se je pripetil v zbornici še viharan dogodek. Poročevalec o proračunu, dr. Steinwender, je odgovarjal poslancu Chocu, ki je v svojem govoru dokazoval, da avstrijski Slovani nimajo povoda, slovesno se spominjati 25letnice vladanja nemškega cesarja. Dr. Steinwender pa je brez potrebe trdil, da ostane Avstrija v zvezi z Nemčijo, ali je to parlamentu všeč ali ne. S tem je Steinwender prvič kot poročevalec prekoračil svoj delokrog. Proračunski odsek ga ni bil pooblastil, da on tem potom čestita zavezniku. Drugič pa je dr. Steinwender kruto žalil parlament, češ, da sploh nima pravice govoriti o zunanji politiki. Ta drznost Steinwenderjeva je vzbudila vihar, ki je trajal nad 2 uri. Skoraj vsi slovenski poslanci, tudi češki socialni demokratje, so zagnali nepopisen krik: Abzug in plui Steinwender! Tudi Poljaki so bili razkačeni in zahtevali, da Steinwender prekličje svoje žaljive besede. Ministri grof Stürgkh, Zaleski in Heindl so prigovarjali Steinwenderju, naj prekličje svojo izjavo. Toda Steinwender je mirno sedel na svojem mestu in prezirljivo zrl na galerijo. Ker je bil vihar vedno močnejši in je pretela nevarnost, da se poslanci zgrabijo, je predsednik prekinil sejo.

Dolgo uro so se posvetovali načelniki z vlado, kaj storiti. Končno so sestavili izjavo, s katero je prosil Steinwender poslance odpuščanja.

Pri glasovanju o proračunu se je soglasno izrazila tudi želja, da vlada takoj odpusti vse rezerviste.

Isti dan je minister za deželno brambo odgovoril na interpelacijo glede podpor za družine rezervistov. Že v novembru so dobile vse deželne vlade nalogo, naj sestavijo komisije za podpore, kar se je tudi

zgodilo. Te komisije so reševale došle prošnje. V mnogih slučajih so se rešitve zakasnila vsled poizvedovanj. Ugodno je bilo rešenih 90% vseh prošenj. Samo v Galiciji je bilo do konca meseca aprila izplačanih 3.697.000 K, v maju 1.221.900 K, v Dalmaciji do konca aprila 2.516.953 K. Do srede junija je bilo izplačanih že 15 milijonov. Mogoče pa je, da so se pri tolikem delu pripetile napake in so morda posamezne družine premalo dobile. V takih slučajih naj se družine pravočasno pritožijo.

Politični ogled.

— Cesar je kljub svoji visoki starosti vedno zdrav in čil. Predsednik ogrskega državnega zbora je po sprejemu dne 23. t. m. izjavil, da cesar izbornu izgleda. — Dne 22. t. m. zvečer je cesar pogostil v Senbrunu odposlanca grškega kralja, ki so prišli cesarju naznaniti nastop vlade kralja Konstantina. Cesar je bil pri obedu zelo dobro razpoložen.

— Slovensko--Hrvaško. V ponedeljek, dne 23. junija, so se vršile v tržaški okolici volitve za deželni zbor. Slovenci so zmagali z vsemi svojimi kandidati. Italijani so propadli, akoravno so se zvezali z Nemci. V tržaškem deželnem zboru bo sedaj 61 Italijanov, 12 Slovencev in 7 socialnih demokratov. — V Reki, nekdanjem važnem hrvaško-slovenskem mestu, katero pa so si proti pravici prisvojili Ogrji, gazijo Madžari vse narodne in politične pravice Slovencev in Hrvatov. Dne 19. junija je razpustila ogrska vlada „Slovensko društvo“ na Reki. Ko je predsednik „Slovenskega društva“ zahteval pojasnilo glede razpusta, se mu je na policiji odgovorilo, da se mora društvo najpozneje v 24. urah brez vsakega odgovora raziti. Ogrska vlada je tudi razpustila občinski zastop v Reki, ker isti ni hotel tako plesati, kot so piskali Madžari. V občinskem zastopu imajo večino Italijani, ki pa se nočejo pokoriti v vsem nasilnim Madžarom. Reka, ki je za Trstom najvažnejše trgovsko pristanišče naše države, ima 50.000 prebivalcev, med temi je 12.000 Italijanov, 12.000 Slovencev in Hrvatov in komaj 6500 Madžarov. L. 1880 je bilo v Reki še komaj 300 Madžarov, a ogrska vlada jih vsako leto pošilja na stotine v Reko, samo, da bi mesto pomadžarila. Tako gazijo Madžari last in pravice drugih narodov, posebno Slovanov.

— Ogrsko. Košutova in Justova stranka sta imeli dne 14. junija v Budimpešti sestanek, kjer se je sklenilo ustanoviti skupno stranko, ki se bo zvala: „Združena neodvisna stranka“. Izvolil se je odbor, ki bo določil pravila novi stranki. Katoliška ljudska stranka noče vstopiti v novo stranko, ker so na čelu iste ljudje, ki so strastni nasprotniki katoliške cerkve. — Novi predsednik ogrskega državnega zbora, Beöthy, je bil dne 23. junija sprejet od cesarja. — Madžari se delajo na videz zelo udane cesarju. Sklenili so v državnem zboru, da se postavne določbe radi kazni glede razžaljenja veličanstva poostrijo. Ob enem so pa tudi sprejeli določbe, ki prepovedujejo vsako gibanje za ljudovlado. — Grof Tisa, sedanjí ministrski predsednik, je že od svoje mladosti nestrpen sovražnik katoličanov. Katoliški škofje se radi tega niso udeležili seje ogrske gosposke zbornice, v kateri se je Tisa predstavil s svojim ministrstvom.

— Nemčija. 25letnica cesarja Viljema se je slavila po vsej Nemčiji zelo slovesno. Tudi Nemci v inozemstvu, posebno naši avstrijski, so hoteli ob tej priliki pokazati svoje nemško srce. Avstrijski nemški listi so prinašali na več straneh obširne popise cesarskih slavnosti v Nemčiji. Zanimivo je kak duh vlada v Nemčiji proti katoličanom. Na dan cesarskih slavnosti je imelo katoliško prebivalstvo v kraju Ahaus na Vestfalskem duhovne vaje, katere so vodili jezuiti. Ko so prišli verniki dne 15. junija v cerkev, se jim je naznanilo, da je vlada izgnala jezuite in tudi prepovedala cerkvene govore. V tem kraju živijo skoro sami katoličani, zato je ta odredba izzvala med prebivalci veliko ogorčenje. In to se je zgodilo na dan slavnosti 25letnice vladanja cesarja Viljema II. Pri nas v Avstriji pa se dovoli, da protestantski govorniki na javnih shodih smešijo resnice sv. katoliške vere in kličejo k odpadu od Rima. — Cesar Viljem in cesarica bosta obiskala letos meseca novembra v Londonu angleškega kralja.

— Italija. Italijanski kralj in kraljica nameravata odpotovati na Švedsko, in sicer skozi Kiel, od koder bosta dalje potovala po morju na laškem kraljevem parniku „Trinaria“. Pri povratku bosta obiskala nemškega cesarja Viljema. — Žid Nathan, ki je na poziv kralja Viktorja Emanuela vendar obdržal rimsko župansko čast, je res nevarno bolan. Listi poročajo, da ima raka. — Katoličani severne Italije so na zaupnem shodu v Milanu sklenili, da se bodo odslej udeleževali vseh volitev v javne zastope kot „ljudska stranka“ ter bodo pri ožjih volitvah podpirali vse stranke, katere se bodo kazale napram katoličanom pravičeno.

— Francosko. Pri zadnjih vajah mornarice v Sredozemskem morju so dognali, da manjka povprečno 100 mož za vsako oklopnico. Mornarica bi morala imeti namreč 58.205 mož posadke, v resnici pa jih ima le 55.000. Mornariška uprava je vsled tega sklenila, da izpopolni mornariško moštvo iz rekrutov pehotnega vojaštva. — Francoski listi poročajo, da se je po posredovanju španskega ministrskega predsednika Romanonesa sklenilo, da francosko in špansko vojaštvo

nastopi skupno proti upornim prebivalcem v Maroku. — Francoski državni zbor je odklonil vse predloge, ki so merili na to, da se vojaška službena doba zniža. A sprejela se je resolucija, da se naj uvede na Francoskem splošna in enaka volilna pravica. Državni zbor sedaj nadaljuje razpravo o uvedbi 3letne vojaške službe. — Vojno sodišče je od 13 vojakov, ki so bili obsojeni radi udeležbe pri zadnjih vojaških uporih, obsodilo 2 na 5letno trdnjavsko ječo, vse ostale pa na zapor od 4 mesecev do 5 let. — Pred kratkim sta se morala zagovarjati pred sodnijo 2 francoska škofa. Škof v Poitiers je bil obtožen, da je protipostavno razobesil papeževo zastavo. Pri obravnavi, pri kateri je bilo navzočega veliko število občinstva, se je zagovarjal škof sam tako dobro, da mu niso mogli priti do živca. Nadškof v Cambrai pa je bil obtožen, da je brez dovoljenja posvetnih oblasti izdal neko javno naznanilo. V resnici je bilo tako-le: Nadškof se je pripeljal v neki kraj svoje škofije, da podeli sv. birmo. Možje in mladeniči dotičnega kraja so mu prišli nasproti ter ga na konjih spremili v cerkev. Ker se je to zgodilo brez dovoljenja posvetne oblasti, bi se moral nadškof zagovarjati pred sodiščem. Nadškof pa ni niti prišel k obravnavi. Na podlagi izjave njegovega zagovornika, da nadškof ni zakrivil ničesar kaznjivega, je sodišče nadškofa oprostilo.

— Belgija je dobila novo šoisko postavo, po kateri se določila z ozirom na ljudskošolski obisk šoloobveznih otrok poostrijo. Obenem pa je državni zbor sklenil tudi postavo glede upeljave nadaljevalnih (nedeljskih) šol za mladeniče in gospodinjstkih šol za dekleta. Te šole bo vzdrževala država. Bi bilo tudi za Avstrijo!

— Holandsko. Izid zadnjih volitev na Holandskem je sledeči: V desni stranki je bilo izvoljenih 24 katoličanov in 17 poslancev, ki zavzemajo stališče proti prekuciji; v levi stranki pa je bilo izvoljenih 9 liberalcev, 2 demokratov in 1 socialist. V ožjih volitvah je 5 katoličanov, 23 „protiprekucuhov“, 11 starokatolikov, 24 liberalcev, 10 demokratov in 21 socialni demokratje.

— Norveško. Državni zbor na Norveškem je z 99 proti 11 glasovom sklenil, da stopi odslaj vsaka postava, ki jo sklene državni zbor, v veljavo, če jo tudi kralj ne potrdi. S tem se je odvzela kralju stara pravica, odločevati o postavah, ki jih sklene državni zbor.

— Špansko. Večkrat smo že govorili o gnilih razmerah, ki vladajo v španski državi, ki je veljala nekdanj za katoliško deželo. Po umoru ministrskega predsednika Canalejasa je prišel na vlado Romanones, ki je breznačeln liberalcec, orodje v rokah prekucuhov. Njegova vlada ni storila za deželo ničesar, nasprotno pa žene s svojo brezversko politiko deželo v prekucijo. Da bi strmoglavil to vlado, je nastopil proti njej voditelj katoličanov, Maura, in je v krasnem govoru, v katerem je dokazal ničvrednost Romanonesa, dosegel, da je ta odstopil. Toda kralj Alfonz je sam toliko liberalen, da je izrazil Romanonesu zaupanje. Sedaj bo ta človek vodil naprej deželo s svojim prekucuhskim ministrstvom v anarhijo (brezvladje). — Španski katoličani zro z žalostjo, kako kralj sam sebi izpodkopa je tla in si pripravlja pregnanstvo, a ne morejo se dvigniti iz neke nedelavnosti. Dasi je dežela še po večini dobra, jej vendar gospodarijo brezverci. Bati se je, da se katoličani, kakor marsikje, zbude še-le, ko je nesreča na višku. — V soboto, dne 21. t. m. so se vršili v mestu Barcelona, kjer je veliko gnezdno anarhistov, veliki nemiri. Prekucuhi so sklicali shod proti vojski v Maroku. Streljala je policija in tudi prekucuhi. Ranjenih je več oseb. — V kraljevi rodbini se je dogodil vesel dogodek. Kraljica je povila princa.

— Irsko. Kakor smo zadnjič poročali, je angleška državna zbornica sprejela zakon, po katerem bodo dobili katoliški Irski svojo samostojnost. Ker gosposka zbornica v tretje nima več pravice zavreči kako postavo, ki je bila sprejeta po državnem zboru, bo moral kralj postaviti o irski samostojnosti potrditi. Irski protestanti pa silovito nasprotujejo samostojnosti svoje domovine. Protestantski bogataši pripravljajo pravcati upor proti katoličanom in vladi. Oborožujejo svoje ljudi, prirejšajo hujskajoča zborovanja in kričijo na vse pretege, da se ne sme dati irskim katoličanom zaželjenih pravic. To delajo z namenom, da bi preplašili kralja in vlado. Kakor stvari stoje, bodo Irski skoro gotovo dobili zaželjeno svobodo kljub liberalnim in protestantskim hujskarijam. Vlada je dala zapleniti mnogo orožja, ki so ga razdelili protestanti med svoje pristaše.

— Amerika. V mestu Manaos v Braziliji se je 16. t. m. spuntala mestna policija, ker ni soglašala z neko ostro odredbo policijskega praviteljstva. Policaji so divjali po mestu in so streljali na svoje predstojnike in častnike. Mestno prebivalstvo je na strani policije. Policaji so ustrelili 4 osebe, ranjenih pa je 12 oseb. — Severoameriške Združene države gradijo 4 nove velike bojne ladje. Ves svet se oborožuje.

— Japonsko. Japonski državni veljajo od rusko-japonske vojske sem kot izvrstni politiki in dobri gospodarji. Preustrojili niso samo armado tako, da se lahko kosa z vsako drugo, ampak preuredili so tudi ves državni ustroj. Zadnji čas so preustrojili stanje uradništva tako, da odpade od 1. januarja 1914 800 višjih in 4000 srednjih uradnikov od službe. S tem si prihrani država na leto 150 milijonov jenov (700 milijonov kron). Taka sprememba menda tudi v Avstriji

ne bi škodovala. — Japonska se skrbno oborožuje. Sedaj se izdelujejo 4 ogromne bojne ladje (dreadnoughti). Vse vojne priprave veljajo pred vsem proti Kitajski. Ko se bo Japonska čutila dovolj močno, bo udarila nad Kitajsko in ji odvzela obmejne pokrajine.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

29. nedelja: 7. po Binkoštih. Peter in Pavel, ap.
30. ponedeljek: Spomin sv. Pavla, ap.; Oton, spozn.
1. torek: Teobald, pušč., Julij.
2. sredo: Obiskovanje Marije Device; Oton, škof.
3. četrtek: Helijodor, škof; Bertram.
4. petek: Urh, škof; Berta, devica.
5. sobota: Ciril in Metod, šk.; Domicij, škof.

Iz poštne službe. Poštni adjunkt Josip Markut v Mariboru je imenovan za poštarja v Übelbachu.

Iz justične službe. Pravna praktikanta dr. A. Riha v Celju in Alojzij Šumenjak v Mariboru sta imenovana za avskultanta.

Iz učiteljske službe. Imenovana sta začasna učiteljica v St. Jurju ob Taboru Frančiška Levstik za stalno učiteljico istotam, in začasni učitelj Fran Golež pri Sv. Kunigundi na Pohorju za stalnega učitelja istotam. V začasni pokoj je prestavljena učiteljica Marija Bezljav v Žičah.

Rim. Naš rojak p. Ciprijan Napast, frančiškan, doma od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, je promoviral dne 19. junija v Vatikanu na posebni fakulteti paleologije in cerkvene diplomatike z odličnim uspehom. To fakulteto je ustanovil papež Leon XIII., ko je odprl vatikanske arhive.

Odlikovan Slovenec. Plemstvo je podelil cesar podpolkovniku 37. topničarskega polka, Alfredu Podboj, s pridevkom pl. Cenetov.

Romanje k Mariji Pomagaj na Brezje priredi letos Krščansko-soc.-Zveza, in sicer dne 14. julija t. l. Da se ugodni želji romarjev iz mariborske okolice, gre eden vlak iz Maribora, drugi pa gre iz Celja. Voznina in cene za mariborski vlak bodo najbrž sledeče:

		Cena: III. razred.	II. razred.
Iz Maribora	ob 5. uri 30 minut	K 10-20	K 15-—
Iz Hoč	" 5. " 41 "	" 10-20	" 15-—
Iz Slivnice	" 5. " 47 "	" 10-20	" 15-—
Iz Rač	" 5. " 52 "	" 10-—	" 14-50
Iz Pragerskega	" 6. " 4 "	" 10-—	" 14-50
Iz Slov. Bistrice	" 6. " 14 "	" 9-80	" 14-—
Iz Poljčan	" 6. " 28 "	" 9-80	" 14-—

Vozni red od Ljubljane naprej še ni natančno določen. Tudi gori navedene cene za mariborski vlak niso popolnoma zanesljive, ker državna železnica svojih cen še ni naznanila, a veliko se ne bodo izpremenile. Spremembo cen naznanimo še pravočasno.

Vozni red in cene za celjski vlak, ki vozi tudi 14. julija, pa so sledeče:

		Cena: III. razred.	II. razred.
Iz Celja	ob 8. uri 10 minut	K 6-80	K 11-—
Iz Laškega	" 8. " 23 "	" 6-60	" 10-—
Iz Rim. Toplic	" 8. " 33 "	" 6-60	" 10-—
Iz Zid. mosta	" 8. " 48 "	" 6-20	" 9-—
Iz Hrastnika	" 8. " 59 "	" 6-—	" 8-50
Iz Trbovelj	" 9. " 7 "	" 6-—	" 8-50

Nazaj se vrnemo dne 15. julija zvečer. Vlak bo vozil nazaj iz Lesc, tako, da bodo lahko obiskovalci Bleda v Lescah vstopili v vlak. Takih kart, s katerimi bi se lahko v Ljubljani izstopilo, nam železnica žal ni dovolila. Za otroke nad 4 leta stare je treba plačati kakor za odrasle. Polovičnih kart za otroke ni dobiti. Posebni lepaki se ne bodo izdali. Čč. gg. dušne pastirje uljudno prosimo, da ljudi na to romanje blagohotno opozorijo. Naj bodo tudi tako dobri, da zberejo denar in kolikor mogoče skupno naročijo karte, ker nam prihranijo s tem mnogo stroškov. Karte se pošiljajo samo proti gotovemu predplačilu. Karte je treba naročiti najpozneje do 7. julija, ker nam drugače ni mogoče naročiti potrebnih vozov. Karte se naročijo in denar naj se pošlje edino-le na naslov: Romarski odbor v Mariboru, Koroška cesta, št. 5. V Mariboru se bodo karte izredno dobile tudi v Tiskarni sv. Cirila. Navlaku ne bo nikdo več dobil karte, zato se naj iste pravočasno oskrbijo.

Z razpošiljanjem kart se bo začelo še-le 4. julija.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj bo šel tudi iz Brežic, in sicer dne 28. julija zjutraj. Vozni red in cene za ta vlak se pravočasno naznanijo.

Koroška slov. kršč. soc. zveza priredi v nedeljo, dne 6. julija, romarski vlak na sv. Višarje. Vlak vozi ob 9. uri 51 minut dopoldne iz Spodnjega Dravograda in pride v Žabnico ob 2 uri 23 minut popoldne. Drugi dan, dne 7. julija, vozi iz Žabnice ob 11. uri 51 minut. Voznja iz Spodnjega Dravograda tja in nazaj stane 8 K.

Na katoliški shod v Ljubljano! Še-le prihodnji teden je mogoče častitim župnim uradom poslati zglasilnice za katoliški shod v Ljubljani, ker čakamo že cen za posebne vlake, katere dopošljemo skupaj z zglasilnicami, da ne bo treba dvojne ekspedicije in župnim uradom ne dvojnega dela. Vsa oglasila za udeležbo na katoliškem shodu naj se vrše le po župnih uradih. Tako bo res vsakdo samo enkrat naznanjen in bodo izključene zmešnjave. Da bo sijaj katoliškega shoda tem večji, prosimo one Slovence in Slovenke, ki so se udeležili cesarskega jubilejnega spreveda na Dunaju 1. 1908., da tudi v Ljubljano v nedeljo, dne 24. avgusta prihite v prekrasnih svojih narodnih

nošah in da se jim pridružijo vsi, ki imajo prave narodne noše! Narodne noše bodo imele v slavnostnem sprevedu svoje posebne skupine. Prihite naj pa tudi vsa naša društva in družbe s svojimi zastavami! — Cilj našega ljudstva naj bo 24. avgusta središče naše domovine, bela Ljubljana! — Odbor kat. shoda.

Koledar Kmečke Zveze. Nekateri zaupniki so prav pridni pri nabiranju naročnikov za koledar K. Z. Od mnogih pa še nismo dobili nobenega odgovora. Prosimo, da storijo vsi pristaši K. Z., posebno pa zaupniki, svojo dolžnost, in še te dni pridno nabirajo udeleže za Kmečko Zvezo. Koledar bo izšel še-le meseca oktobra. Kdor hoče v koledarju inserirati, naj se takoj oglasi. Inserati v koledarju bodo imeli velik uspeh, ker se bo tiskal koledar v več tisoč izvodih.

Ostanki sv. Martina. V nedeljo, dne 15. junija, so pripeljali iz Francije v Sobotišče (Szombathely) na Ogrskem ostanke sv. Martina, in sicer kost iz svetnikove lobanje. Ker je Sobotišče, nekdanja Sabarja, svetnikovo rodno mesto, je ondodni škof izposloval od turskega nadškofa (Tours v Franciji) omenjene ostanke, katere je spremljalo celo pot posebno odposlanstvo, obstoječe iz 8 oseb. V Sobotišču pa jih je slovesno sprejel ondodni škof grof Mikeš, na kar so se v svečanem obhodu prenesli v stolnico, kjer bodo zanaprej shranjeni.

Slovenskim materam. Kardinal knez nadškof dr. Bauer v Olomucu na Moravskem je nedavno govoril o slabih časopisih. Pri tej priliki je povdarjal, da so matere odgovorne za časopise, ki prihajajo v družine. Matere bi morale skrbeti, da se slabi časopisi odstranijo iz hiše. Njegove besede slovejo: „Koliko bi zamogel v tem oziru storiti in sam opomin na matere! Ona je, ki mora imeti za otroke, za družino čuječe oko, ona je za to odgovorna, kakšna je duševna hrana, ki prihaja v hišo.“ Te besede, ki jih je govoril kardinal dr. Bauer češkim in nemškim materam, naj si zapomnijo tudi slovenske matere!

Složno, po bratovsko! Da je socialna demokracija dete propadajočega liberalizma, je znano. Socialna demokracija danes napreduje, liberalne stranke pa propadajo skoraj povsod. Ta politični pojav je posebno važen za našo stranko, v še večji meri pa za kmečki stan. Socialna demokracija, politični dedič liberalcev, je še strupenejša sovražnica kmečkega stanu in krščanskih strank, kot pa liberalci. Slovensko ljudstvo se za socialno demokracijo ne more vneti ne iz verskega, še manj pa iz gospodarskega stališča. Da je socialni demokrat naš odkrit sovražnik, to vedo tudi liberalci, zato povsod, kjer le morejo, podpirajo svoje zaveznike. Pri nas grede liberalci in soc. demokratje skupno proti nam. V Posavju sta liberalci in socialni demokrat posebno ob volitvah največja politična prijatelja. In že naprej lahko prerokujemo, da bodo liberalci pri slučajni ožji volitvi v Posavju glasovali kot en mož za socialnega demokrata. Na Moravskem so pri zadnjih deželnozborskih volitvah pri ožji volitvi glasovali socialni demokratje za liberalce in liberalci za socialne demokrate proti kandidatom katoliške stranke. Pa tudi v narodnem oziru so socialni demokratje vedno na strani naših narodnih nasprotnikov. N. pr. v Studencih pri Mariboru so ravno socialni demokratje najprej nasprotovali slovenski šoli. Ali pa pogledimo v Trst! Dočim so Slovenci pri deželnozborski ožji volitvi v I. in VI. okraju 12. junija t. l. glasovali za socialne demokrate in jim pripomogli do zmage, so socialni demokratje v III. in IV. okraju glasovali za nestrpne laške liberalce. Liberalni in soc.-demokratski bratci torej nastopajo skupno. Na to se bo treba naši stranki ozirati. Dosedaj se je z naše strani proti socialni demokraciji postopalo nekako popustljivo, kot bi nam socialna demokracija ne bila nevarna. Odslej moramo upoštevati, da je socialni demokrat enako strupen, če še ne hujši nasprotnik katoliškega, kmečkega slovenskega ljudstva, kot brezverski liberalci.

Kako gospodarijo liberalci, kako krščansko misleči možje. Dan za dnevom poroča časopisje o milijonih, ki jih najamejo nemška in liberalna mesta kot posojilo. Ti milijoni pričajo o skrajno slabem gospodarstvu liberalnih občinskih zastopov. Pogledimo samo naš Gradec, Maribor, Celje in druga mesta, kjer so liberalci na krmilu! Leto za letom se množijo dolgov, občinske doklade so vedno večje, bremena za davkoplačevalce vedno občutnejša. Liberalce je samo za to na svetu, da gazi poštenost v tla in da pravi ljudsko premoženje. Kako vse drugače gospodarijo mesta, kjer so krščansko misleči možje na krmilu! Pogledimo samo Dunaj! Občinski račun za leto 1912 izkazuje nad 1 milijon kron preostanka. Mestna plinarna pa izkazuje celo 6 milijonov in 400.000 kron čistega dobička. In liberalci, nemški kakor slovenski, zabavljajo čez dunajski občinski zastop, ker je v njem večina krščansko-mislečih mož!

Delo soc. demokracije. Nov dokaz o zapeljevanju socialnih demokratov je sedanji štrajk dunajskih pleskarskih in slikarskih pomočnikov, katerega je povzročila rdeča organizacija. Pomočniki so namreč sklenili s svojimi mojstri pogodbo, na podlagi katere bi dobivali letos 69 vin. za vsako uro. Pogodba je bila veljavno sklenjena in so se mojstri po njej tudi ravnali. Malo pozneje pa so zahtevali socialno-demokratski pomočniki povišanje plače za 2 vin. na uro. Ker pa mojstri niso hoteli spremeniti pogodbe, so začeli pomočniki štrajkati. Posledica tega je bila, da so mojstri izključili pomočnike za 6 mesecev od dela. Mojstrom to nič ne škoduje, ker je letos itak malo dela na Dunaju. Pač pa štrajkujočim pomočnikom, ki

izgubijo skupno 35.000 K dnevne plače. Vsled tega so silno nevoljni vsi tisti pomočniki, ki niso v socialno-demokratski organizaciji ter skušajo končati štrajk, kar bi bilo za socialne demokrate silno hud udarec. Iz tega je razvidno, kako nesmiselna in nespametna so načela socialne demokracije, ki hoče s silo in uprom doseči uresničenje svojih neizpeljivih namenov.

Soc. demokrat -- izdajalec domovine. Kakšne posledice sledijo iz naukov socialnih demokratov, je pokazala dne 13. t. m. sodnijska obravnava v Ljubnem na Gornjem Štajerskem. 37letni socialni demokrat Janez Gindl je bil obtožen, da je dne 4. maja v Silherjevi gostilni v Erbu vpričo drugih javno izrekel: „Če bodo tudi nas socialne demokrate poklicali v vojsko, ali mislite, da bomo streljali na sovražnika? Nikakor! Mi bomo streljali na naše častnike!“ Kljub opominu pričujočih gostov je Gindl še enkrat ponovil navedene besede. Sodišče je obsodilo socialnega demokrata na en mesec ječe.

Nemška pravičnost. Glasilo koroških Slovencev, „Mir“, prinaša sledeče vrstice: „Povedale so se nam neverjetne reči! Naš deželni odbor daje namreč vsako leto 4- do 5000 K obrtnikom-mojstrom podpore, posebno onim, ki imajo učence-vajence. Zatrjuje se nam pa, da se je naš deželni odbor načeloma postavil na to stališče, da to podporo (100-300 K enemu na leto) daje le nemškim mojstrom in le tistim mojstrom, ki imajo samo nemške učence, ali pa se pismeno zavežejo, da bodo dobili le nemške trgovske učence. Tako hočejo Celovce in okolico ponemčiti. Skandal!“

Pokažimo se! Nemstvo zadnji čas zopet buta s podvojeno silo ob našo narodno last. Pokažimo našim narodnim nasprotnikom, da se jih prav nič ne bojimo. Približuje se god sv. Cirila in Metoda. Kakor dosedaj vsako leto, pokažite tudi letos, posebno v slovenski mladeniči, z zažiganjem kresov po naših gričih in gorah, da smo Slovenci na straži. Mladeniči, pokažite se! Dosedaj je bilo tudi v navadi, da se je pri kresovih streljalo z možnarji. Opozorjamo, da se sme po novi vladni odredbi streljati le tam, kjer se je dobilo pravočasno od okrajnega glavarstva potrebno dovoljenje. Da se obvarujete kazni, bodite previdni! Na večer 4. julija naj zažarijo stoteri kresovi z zelenih slovenskih gričev!

Železniška nesreča v Bosni. 23. junija ponoči se je pri postaji Prenj v Hercegovini zgodila velika nesreča. Lokomotiva osebnega vlaka in prvi vozovi so skočili iz tira ter se prevrnili. Vzrok nesreče je padec velike skale na progo in pomanjkanje čuvajev. Kurjač in neki uradnik, oče osmih otrok, sta bila ubita, veliko oseb pa težko ali lahko ranjenih. Posebni vlaki z zdravniki so se odpeljali iz Mostarja na kraj nesreče. Železniška uprava ima baje 100.000 K škode.

Grozna nesreča. Na topničarskem strelišču v Tatri, ki je tako obsežno, da lahko na njem vsi topničarski polki krakovskega armadnega zbora vadijo, je enoletni prostovoljec poljskega topničarskega polka, Blach, kljub strogi prepovedi pobral 8 cm grana to in jo dal v telečnjak, da jo vzame za spomin s seboj domov. Ko so korakali vojaki z vaje, je pa grana ta s strašnim pokom razpočila in raztrgala Blacha, kakor tudi enoletnega prostovoljca Rudolfa Langerja v drobne kosce. Kosi trupel nesrečnih enoletnih prostovoljcev so bili vrženi 30 metrov daleč. Nekemu tretjemu vojaku je odtrgala granata telečnjak in suk njo, ki je začela goreti. Goreča suknja je bila vržena na bližnjo streho, ki je tudi pričela goreti. Poleg razmesarjenega Blacha in Langerja so še 3 topničarji tako nevarno ranjeni, da so jih morali prepeljati v bolnišnico.

Vročina. Iz Amerike prihajajo vesti, da je v ondodnih mestih silna vročina. V Nju-jorku je umrlo 18. t. m. 20 oseb vsled solnčarice. Ljudje prebivajo po vrtovih in parkih ter prenočujejo na prostem. Temperatura v Nju-jorku znaša v senci 40 stopinj C. — Pa tudi pri nas na Spodnjem Štajerskem je bila letos že izredno huda vročina, ki je zahtevala človeško žrtev. Dne 8. t. m. je namreč umrl na posledicah solnčarice poštni poduradnik Matija Pavlič s poštne ga urada v Celju. Tisti dan, ko je moral spremljati železniško pošto iz Celja v Spodnji Dravograd, bilo je na prostem 30 stopinj C vročine, v poštne vozu pa celo 39 stopinj. Ko je Pavlič izstopil popoldne iz železniškega voza, ga je vsled vročine zadela kap, na kar je po noči umrl. — V Istri in na Krasu je vsled večdnevne vročine veliko pomanjkanje vode. Žito je vse zgorelo. Poljski pridelki, kakor kuruza, krompir, fižol, grah, korenje, pesa, solata, se sušijo. Pašniki so od vročine popolnoma požgani. Če ne bo kmalu dežja, bo razven grozdja vsa letina na našem jugu uničena. — V dobi poletne sopenice in vročine je važno in potrebno, da si ohranimo stanovanje hladno. Zato je treba, da si stanovanja rano zjutraj prezračijo, na kar se morajo zapreti okna do poznega večera. Ponoči naj bodo okna vsaj deloma odprta! S tem se varujemo proti raznim boleznim, ki jih povzroča poletna vročina.

Dopust vojakov v področju 15. in 16. armadnega zbora. Armadni nadzornik Potiorek v Sarajevu je odredil, da smejo na 21dnevni dopust vsi vojniki, ki so sedaj v aktivni službi v področju 15. in 16. armadnega zbora. Čas dčpusta je določen od 26. junija do 16. julija.

Za obrtnike. C. kr. urad za pospeševanje obrti na Dunaju ima posebno vzorno delavnico (šolo), v katero bo letošnjo jesen sprejemal rokodelce, kakor kleparje, ključavničarje, izdelovalce raznega orodja,

J. Fauland v Ptuj
trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča.

Samo 5 dni vozijo brzoparniki francoske prekomorske družbe iz **Havre v Newyork** najkraj. in najhit. vožnja.

Veljavne vozne listke (Šifkarte) za potnike v Ameriko in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino izdaja edino **Ed. Smarda :: Ljubljana** konces. potovalna pisarna Dunajska cesta 18 v hiši Kmetijske posojilnice, nasproti znane gostilne „Figabirt“.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4-—
14 karatne zlate ure za gospode	40-—
Srebrne ure	K 6-50
Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9-50
Pristine tula ure dvojno pokrovo	13-—
Ploščnate ure iz kovine	6-—
Srebrni pancir-verižice	2-—
14 karatne zlate verižice	20-—
Amerikanske zlate double-ure	10-—
Goldin Roskopf ure	4-—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5-—
14 karatne zlate ženske ure	19-—
Viseče stenske ure na nihala	10-80
Kuhinjske ure	2-40
Budilke	3-—
Budilke z dvojnimi zvoncem	3-50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovna priznana slovenska trgovina **Rafael Salmič** v Celju, Narodni dom.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih ur zlatnine srebrnine in optičnih predmetov.

Najnižje cene! Postrežba točna! Mali dobiček! Dobro ime!

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec naj zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastonj in poštine prosto.

Ni tisoče zahvalnih pisem sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehtnic za trgovino in obrt, stav. in umet. ključavničarstvo

Ivan Rebek
Celje, Poljska ulica št. 14
priporoča svoje tehtnice. Ilustrovani cenik na razpolago brezplačno in franko. 798

Hitra pomoč je gotova pomoč, zato naj noben posestnik konjev ne pozabi kupiti gotovo učinkujoči **konjski kolik-balsam.**

Cena steklenici 40 vin., 10 steklenic K 3-60.

Ravnoram se dobi olje proti muham in komarjem, ki nadlegujejo konje in govejo živino. Steklenica 50 vin. Dnevno razpošiljanje po pošti.

Lekarna „pri angelju varihu“ M. A. Sirak v Mariboru, Tegetthoffova ulica 33.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani
Kongresni trg št. 2
s pravico javnosti vsled razpisa c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 20. avgusta 1911, št. 28 837.

Sprejemno naznanilo.

V dvorazredno Slovensko trgovsko šolo v Ljubljani se bodo sprejemali učenci dne 5. in 7. julija t. l. od 10. do 12. ure dop.

V pripravljalni razred se sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 13 let ter so dovršili najmanj štiri razrede ljudske šole.

V I. letniku se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje ali meščanske šole.

K vpisu naj pridejo učenci v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo **krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 15 K vpisnine** in prispevka k učilom.

Ostala pojasnila daje — tudi pismenim potom **ravnateljstvo.**

V Ljubljani, 20. junija 1913. 800

Na Gomilskem, sodni okraj Vransko, v bližini cerke in šole, prodaja se takoj velika nova 769

enonadstropna hiša

pripravna za trgovino ali gostilno. Hiša je v najboljšem stanju in je bila sodniško cenjena na 27.000 K, a se vsled rodbinskih razmer zelo ugodno, tudi globoko pod to ceno groda. Natančnejša pojasnila daje pisarna g. dr. J. Karlovška v Celju.

Poljedeljski stroji!

kakor: motorji, viteljni (Göpel), mlatilnice in slamo-reznice za strojni in ročni obrat, različni mlini, stroji za luščenje koruze, za rezanje repe, brabant-plugi in brane, pumpe za gnojnice, stroji za košnjo trave (1 ali 2 konjski moči), za grabljenje in preobračanje sena, vročezračne sesalke (pumpe), vodovodne cevi in stroji, najnovejši vodni motorji na pritisk iz višine, bogata zaloga najrazličnejših poljedeljskih strojev, za mečkanje sadja in grozdja, stiskalnice (preš), brizgalnic za sadje in trte, itd. Tudi vse posamezne dele za stroje, naprave za viteljne, vodovode in vodnjake, vodne motorje, strelovode, ognjišča, mreže iz žic in železa, stolpne ure za cerkve, gradove in šole. — Popravila se dobro in ceno izvršujejo. 722

Zavod strojev in stolpnih ur. Zaloga Ignacij Berthold Ernövž (Ehrenhausen). 722

Zahvala.

Ker mi ni mogoče se zahvaliti osebno vsem, ki so mi izrazili svoje sožalje ob izgubi naše preljube sestre **Terezije Wagner,** in darovali cvetlice, izrekam tem potom svojo iskreno zahvalo. Srčna hvala tudi vsem onim, ki so jo spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo še pa izrekam Francu Fažman in njegovi soprogi, Jožetu Knuplež in njegovi soprogi, kakor tudi vsem drugim prijaznim sosedom, ki so mi ob njeni smrti z dejanjem in svetom ljubeznjivo pomagali in me tolažili ob prebriski izgubi. Vsem skupaj Bog plati!

Marija Wagner, sestra. 808
Alojzij Wagner, brat.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlik. lika in častni diplom k zlati kolajni

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izbořen okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra 4 K 2-60 in 445 po 1 liter 4 K 4-80.

C. kr. nadzornik **Franc Matjašič** naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov, da je njegova ljuba mati **Ana Matjašič, roj. Nigl**

v petek, dne 20. t. m. po daljši bolezni in sprejemu sv. zakramentov za umirajoče v 82. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 22. t. m. od hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Lovrencu v Sl. g. Sv. maše zadušnice so bile v ponedeljek, 23. t. m. ob 8. uri zjutraj pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. in v Građcu v farni cerkvi sv. Janeza Bapt. na Grabnu.

Sv. Lovrenc v Slov. gor., Ptuj, Građec, dne 22. junija 1913. 803

FLORIAN

ta je prijatelj naš pravi, Ki nas krepi, Da smo čvrsti in zdravi!

Želodčni liker „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Varujte se ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Moega priznalna pisma pričajo o izborni kakovosti **balzama proti protinu in revmatizmu,** zdravila ki ga izdeluje lekarnar Sirak. Izvrstno sredstvo proti vsaki vrsti protinu in revmatizmu, izpahom, trganju v bedru itd. Izvirne steklenice po K 1-50 se dobijo v lekarni „pri angelju varihu“, M. A. Sirak v Mariboru, Tegetthoffova ulica 33. Dnevno razpošiljanje po pošti. 767

Razpošiljalna in zaloga vsakovrstnih dalmatinskih vin J. Matkovič, Glavni trg 8 **Celje** Glavni trg 8 **Zahtevajte cenike!**

Novost! Novost!

V narodni trgovini gospoda **Mihaela Cimerman v Ljutomeru** je velika izbira krasnega cvirnatega blaga za ženske obleke, ki je najfinejše kakovosti in se da prati ter stane cela obleka od 4 K naprej. Tudi drugo razno blago je izborno — cene nizke postrežba solidna. 755

A. VIHER

Koroška ceste 53 **Maribor** Heugasse 2 in 4

se priporoča v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih mizarskih del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdeluje portale in prevzame vsakovrstna popravila. Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s oševno obrezo in priveznim nastavkom.

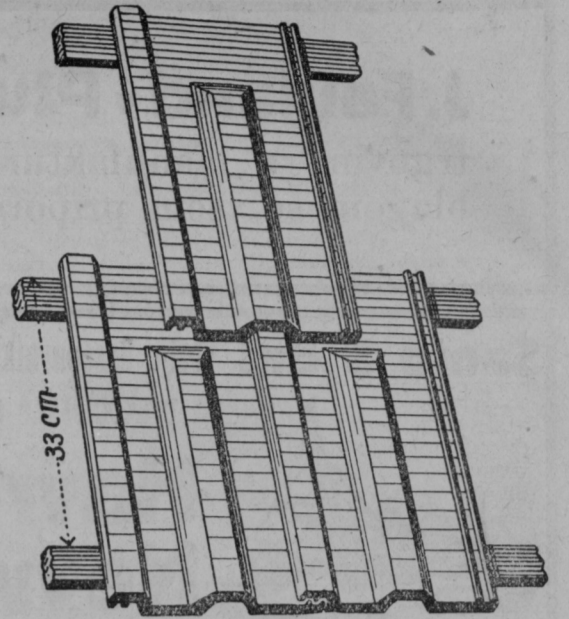
Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

698

Spretni zastopniki se sprejmejo.

„Titania“ brzoparilnik za živinsko krmo

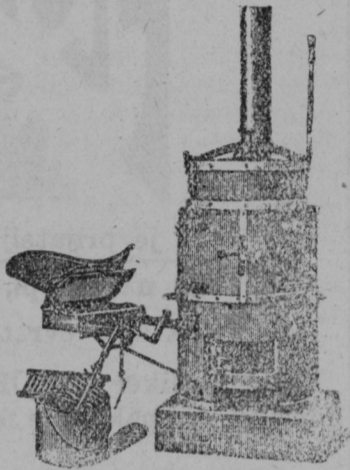
zdelan iz kovanega železa in močne pločevine

Nenavadno hiter razvoj pare.

Vsako kurivo porablljivo.

70% prihranka na kurivu.

Na željo se odda tudi s posebno, zakonito zavarovano pripravo za žganje-kuhu.

S patentovano mehakalnico in z zakonito zav. pripravo za gretje vode.

Posebni vložki za kuhanje perila.

Tisoči že v rabi.

Ceniki na željo za stonj in franko.

Zastopniki se iščejo.

Delavnice Titania, Wels 136, Zg. Avstr.

Največja specialna tovarna brzoparilnikov na Avstro-Ogrskem. (Nadalje se izdelujejo vsi poljedeljski stroji najboljše kakovosti in se prodajajo pod jako ugodnimi plačilnimi pogoji.)

Generalno zastopstvo za Kranjsko in Štajersko: Franc Asen v Gradcu, Mariengasse šte. 22.

Za birmo!

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragoceno-
nosti, srebrnine in optičnih
stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. ceniki
zastonj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remoat-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	K 7-—
Original omega ura	K 18-—
Kuhinjska ura	K 4-—
Budilka, niklasta	K 3-—
Poročni prstani	K 2-—
Srebrne verižice	K 2-—

Večletna jamstva,

**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**

urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatino in srebro.

Družinske hiše

novozidane, 6 minut od glavnega
kolodvora v Mariboru se pod ugod-
nimi pogoji prodajo. Vpraša se
pri g. Maček, Krčevina pri Mari-
boru št. 187. 419

Priden učence iz dobre hiše in z
dobrimi slovenski spričevali se ta-
koj sprejme v trgovini mešanega
blaga pri g. Ivanu Traun, trgovcu,
Ptujška gora. Prednost imajo in
na krajsjo učno dobo tisti, kateri
imajo kako gimnazijo ali realko,
ali pa tisti, kateri so se že kje
učili. 693

**Proda se lepo,
prav rodovitno
posestvo,**

ležeče 10 minut od trga in želez-
niške postaje Zalec v Sav. dolini,
obstoječe iz enonadstropne hiše,
primerne za penzioniste, pa tudi
pripravne za trgovino, gostilno
itd. Hlevi so zidani in obokani.
Zemljišča je 12 oralov in obstoji
iz njiv, hmeljnikov, travnikov in
gozdov ter leži, razen gozda vse
na ravnem. Oglasite se pri gosp.
Lovro Šah, nadučitelj na Teharjih,
Štajersko. 744

Vsem gospodinjam!

Ako želite kupiti dobro in sveže
špecerijsko blago in vse vrste se-
men po zelo nizkih cenah, potem
pojditte samo v že nad 40 let ob-
stoječo trgovino s špecerijjskim bla-
gom in semeni Ivana Sirk v Mari-
boru, rotovž, Glavni trg. 611

Lepa posestva se prodajo in sicer
kakoršno kdo hoče. Cena je od
8000 kron naprej do 50.000 kron,
povsod vsega dovolj. Oglasiti se je
pri Matiju Žižek v Kamnici pri
Mariboru.

**Vsaka rana se mora varovati pred
infekcijo**

in se jo mora pokriti z antiseptično obvezo.

Že 40 let se je izkazalo medilno vlačno mazilo,
takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo
sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja
in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Ena pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4
pušice za 7 K, po deset pušic poštine prosto na vsako po-
stajo avstr.-ogrške monarhije.

**Pozor na ime izdelka, izdelovalca, cene in
varstveno znamko. Pristao je po 70 vin.**

Izdelovatelj in **B. Fragner**, lekarnar in dvor. zal.
glavni založnik, Praga II., t. 203.

Zaloga v Mariboru: lekarna W.

A König, Friedrich Prull, Viktor

Savost. Pozor na ime izdelka.

Da omilite in utišite kašelj in hripavost

pri otrokih in odraslih, je po poročilih stotin zdrav-
nikov dragoceno, uspešno, prijetno tečno sredstvo

Thymomel Sicillae,

dragocen in točno učinkujoč izdelek.

Besedna znamka varovana.

Lajša napade krčevitega kašlja, manjša število napadov, po-
spešuje razpust in odstranitev slin, utiša kašelj in odprav-
lja težkoče pri dihanju.

1 steklenica 2 K 20 vin. Po pošti se pošlje, kdor pošlje na-
prej 2 K 90 vin. 1 steklenica 7 K, 3 steklenice, 20 K 10
steklenic franko. Ne pustite si usiliti nadomestil. Vprašajte
zdravnlka.

Izdelovatelj in založnik **B. Fragner**, lekarnar in dvor.
ni založnik :: ::
Praga III., šte. 203.

Zaloga v Mariboru: lekarna W. A.

König, Frid. Prull in Vikt. Savost.

Pozor na ime izdelka in varn. znamko

Svinjerejec, ki se boji, da bi mu preši-
končno poginili, naj si preskrbi priznano dobro odvrtačeval-
no sredstvo proti kroničnemu prisadu in rdečici prašičev

Phenol,

katero pošilja lekarna

»pri angelju varihu« **M. A. Sirk** v Mariboru,
Tegetthoffova ulica 33. 766

Zaloga pohištva.

Produktivna zadruga mizarskih mojstrov, reg. zadr.
z om. por. Maribor, Grajski trg št. 3.

Podružnica v Ptuj, Sarnitzova ulica. 771

Sprejemajo se stavbeno-mizarska dela. Nizke cene.

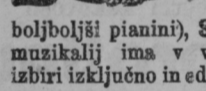
Franc Pleteršek,

zaloga pohištva

Maribor, Koroška cesta št. 10
nasproti Cirilove tiskarne

preruča svojo bogato zalogo poliranega, motno iz trdega
lesa narato pohištvo, za spalnice, jedilnice in kuhinje. Di-
vane, vložke, matrace, stole in ogledala. Otroške železne
poselje. Vse domače delo, solidno tako, da je vsaki od-
jemalec zadovoljen. Prav nizke cene. Krščansko ljudstvo
61 kupuj pri Slovencu.

Klavirje, pianine in harmonije

boljboljši pianini, Stelzhammer in Höpfigel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in
muzikalij ima v veliki izbiri izključno in edinole

A. Breznik, Ljubljana dvornih tvrdk: Bösendorfer, H
Heltzman (naj-
sodno zaspis. strokovnjak
in učitelj Glasb. Matice)

Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske cerkve). Svarim pred
nakupom event. falzifikatov ali slabega
blaga, zlasti ker dobi pri **15 kron**
meni vsakdo na obroke po
prvovrsten instrument gori imenovanih
slovitih tvrdk z resnično 10letno garancijo.
Kdor si izposodi pri meni klavir, postane
tudi lastnik istega dočim je dosegla na-
jemščina višino kupnine! Velikanska za-
loga najb. violin, harmonik, citer, tam-
buric itd. po najnižjih cenah. Zamenjava
najugodnejša. Uглаševanje in popravila
točno in cenno. 968

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:

Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki
izbiri po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.

Za veselice: konfeti, serpentine,
papirnati krožniki, servijete.

Lampjoni, predmeti za šaljive
pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in
pisarniških potrebščin.

Lastna zaloga ljudskošolskih
zvezkov in vseh tiskovin za
urade.

Nagrobni venci in traki.

Dopisnice savinjskih planin in
druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

Kaj potrebuje nevesta? Doto! Dobro idoča izborna in lepa bala!

To pa se dobi izplačano v gotovem denarju že po dveh letih majhne-
ga vplačevanja s tem, če pristopi k društvu „Mädchenhort“, ki je te-
kom zadnjega leta na 736 udov izplačalo 662.400 K. Vsak ud plača v
dveh letih k večjemu K 294— in dobi zato v slučaju ženitve po dveh
letih K 600—, se torej vplačana svota obrestuje z 124 odstot.
Člani se sprejemajo: brez gotove starostne mere, brez ozira na vero-
izpoved, brez zdravniškega atesta!

Zastopniki se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

„Mädchenhort“ prvo splošno dobrodelno društvo za preskrbo dote in
bale za dekleta, ki imajo namen stopiti v zakon, Dunaj I., Franc Jo-
sefa-Kai 43. Predsednik: Prior Rudolf graf Mels Coloredo.

Plačilnica: Martin Raznoznik, Ljubljana, Spodnja Šiška. 773

gostilna

z velikim vrtom za goste in vrtom za zelenjavo, kegljiščem,
veliko kletjo, gospodarskim poslopjem v neposredni bližini
glavnega kolodvora v Mariboru se zaradi bolehnosti lastni-
ce pod dobrimi plačilnimi pogoji takoj prodaja Vprašanja na
naslov:

Ivana Sošterič, Maribor, Mühlgasse 15.